

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

REPUBLIKA SLOVENIJA
SLUŽBA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA RAZVOJ
IN EVROPSKO KOHEZIJSKO POLITIKO

TRAJNO ZDRAVLJENJE S KISIKOM NA DOMU

Lojzka Prestor

Univerza v Ljubljani

Mestna občina
Ljubljana

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Uvod

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

TZKD

- pomen dovajanje kisika nad 30 dni izven bolnišnice
- od leta 1978
- kdo
 - bolniki s KOPB
 - maligna obolenja

REGISTER ??

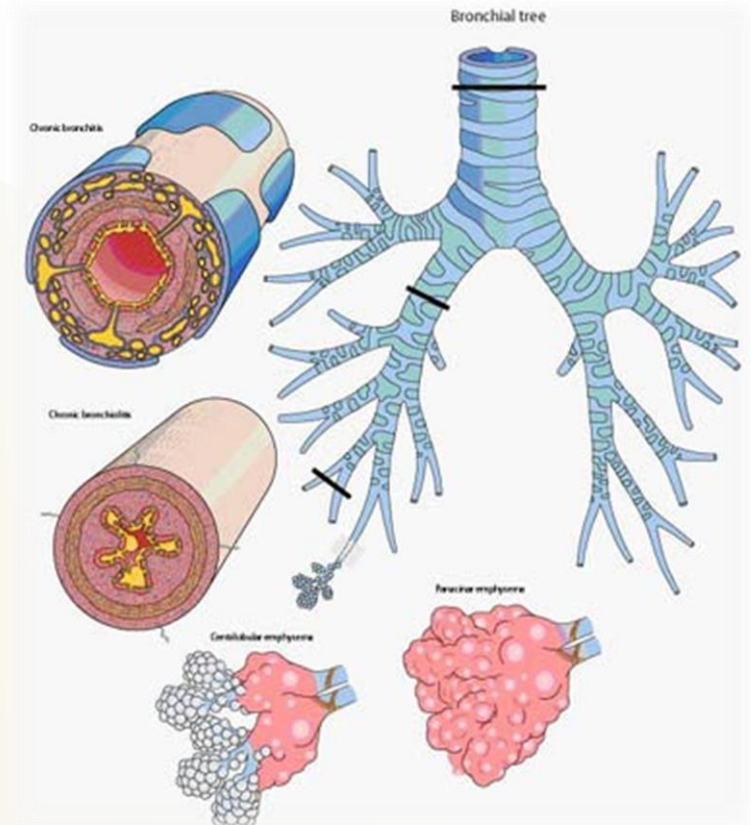
Osnove zdravljenja s kisikom

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

- celica za vzdrževanje metabolne aktivnosti
- pljuča – izmenjava dihalnih plinov
- transportni sistem
 - pljuča
 - kardiovaskularni sistem
 - hemoglobin

KOPB - motnja izmenjave plina

Osnove zdravljenja s kisikom

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

vzroki za nastanek KOPB

- kajenje
- onesnažen zrak
- okužbe z virusom
- genetske okvare

znaki

- dispneja
- dolgotrajen kašelj
- manjša fizična zmogljivost

Osnove zdravljenja s kisikom

respiratorna insuficienca

- padec pO_2 pod 8 kPa
- zvišan CO_2 nad 6,7 kPa
- PAAK

kompezatorni mehanizmi

- pospešeno dihanje
- povečanje števila rdečih krvničk
- pospešitev krvnega obtoka

Kdo se zdravi s kisikom na domu

stalno pomanjkanje kisika v krvi

- težka sapa v mirovanju – dispnea
- pospešen utrip
- povišan krvni tlak
- pomodrelost prstov in ustnic
- nemir
- motnja koncentracije

Cilji zdravljenja s kisikom

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

- podaljšano življenje
- boljša kakovost življenja
 - manj dušenja
 - večja zmogljivost
 - boljše psihične funkcije
 - manj hospitalizacij
 - preprečevanje okvar organov

Viri kisika

- koncentrator kisika
- jeklenke s stisnjenim plinom
- tekoči kisik

Viri kisika

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

koncentrator kisika

- koncentrira kisik iz zraka
- na elektriko – baterijo
- filtri
- vlaženje
- povezovalna cev
- postavitvev

Viri kisika

jeklenke s stisnjanim plinom

- pod pritiskom
- v celindrih
- mastne roke – vžig
- poškodbe ventila

Viri kisika

tekoči kisik

- ohlajen kisik
- termo posoda
- malo prostora
- segrevanje – izhlapevanje
- omogoči gibanje

PC+
Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

Kontraindikacije za zdravljenje

- kadilci
- psihiatrični bolniki
- alkoholiki
- neustrezne bivalne razmere

Akutni zapleti pri TZKD

- tehnični zapleti
 - nepravilno ravnanje z virom kisika
 - neustrezno vzdrževanje
 - pomanjkanje električne energija
- zdravstveni zapleti

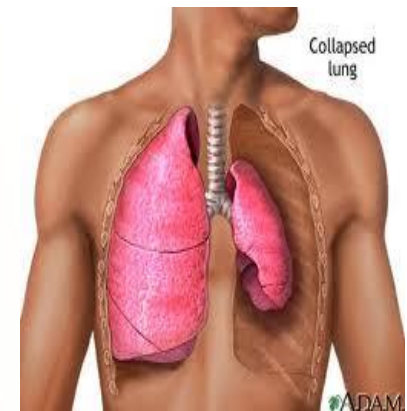

Akutni zapleti pri TZKD

- tehnični zapleti
- zdravstveni zapleti
 - poslabšanje KOPB
 - depresija, anksioznost
 - pnevmotoraks
 - hipoksija, hiperkapnija
 - pljučna embolija

Vloga bolnika ob akutnih zapletih

- nedelovanje aparata – serviser
- poslabšanje zdr.stanja - zdravnik
- psihična podpora - svojci
- pomoč pri izkašljevanju, topli napitki
- namestitev v ustrezen položaj
- **NE POVEČUJEMO PREDPISANE KOLIČINE KISIKA**

Uspešnost zdravljenja s TZKD

Sodelovanje pacienta

zdravstvena vzgoja pacientov

- individualna
 - oddelek
- skupinska
 - šola TZKD
- izvajalci

Individualna vzgoja pacientov oddelek

- možnost izposoje virov kisika
- literatura
- razgovor s svojci
- napotitev

- *informacije za bolnike*

Šola TZKD

Vsak torek in četrtek

- zgradba pljuč
- znaki poslabšanja
- prehrana
- odvajanje
- osebna higiena
- jemanje zdravil
- škodljivost kajenja
- cepljenje
- telefonske številke

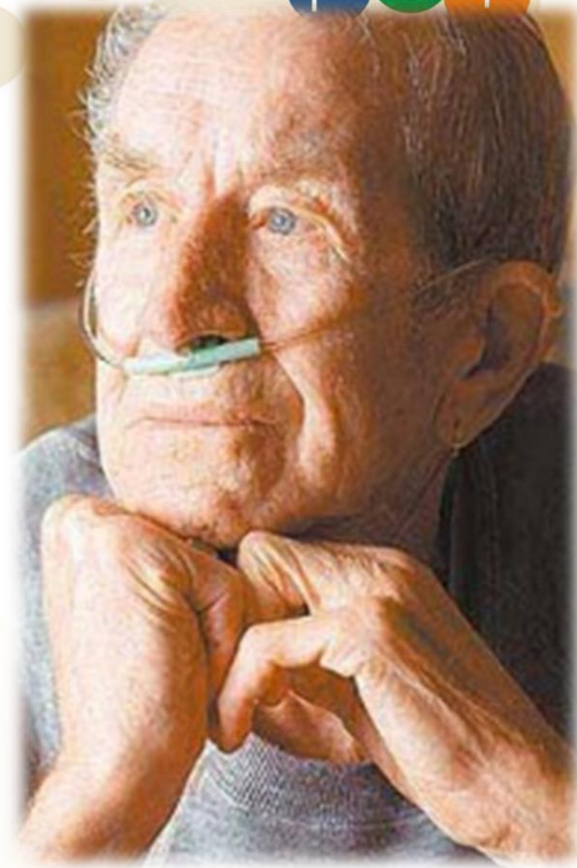

Informacije za paciente in svojce

Vprašanja

- Zakaj potrebujem kisik?
- Kako do odobritve?
- Kdaj potrebujem kisik?
- Koliko kisika potrebujem?
- Koliko časa bom potreboval kisik?
- Ali lahko kisik eksplodira?
- Kaj če želim potovati?
- Kaj če zmanjka elektrike?
- Ali me pride obiskat patronažna MS?

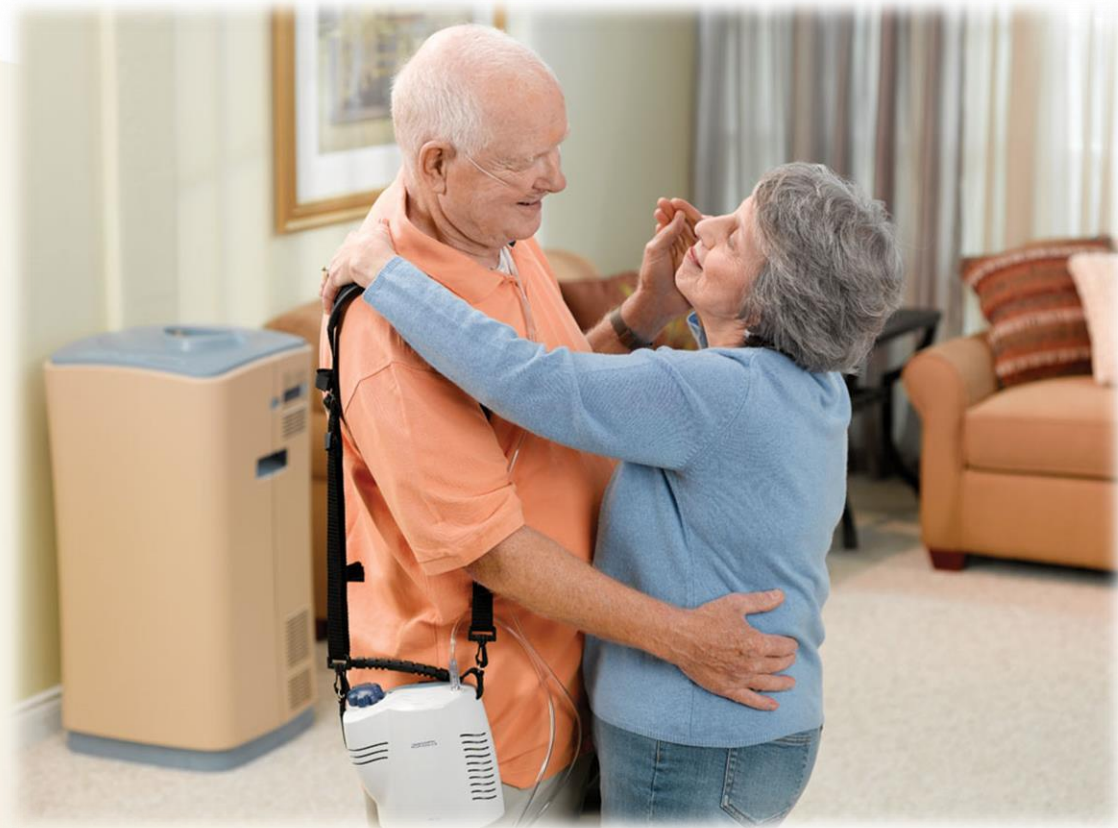
Zaključek

Daljše in bolj kakovostno življenje

- sodelovanje bolnika
- upoštevanje navodil zdravnika
- pravilno ravnanje z virom kisikom
- vzdrževanje kondicije
- skrb za nosni kateter
- opustitev kajenja

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

LITERATURA

- Šuškovič S. Zgodnje odkrivanje kronične obstruktivne bolezni: ali se splača in kako to naredimo? Med Razgl 2003; 42: S 4: 5-9.
- Bizjak M. Viri kisika, Zdr. Obzor 1992; 26: 165-172
- Škrgat Kristan S. Kronična obstruktivna bolezen, Obzor Zdr N 2006; 40 : 242
- Šuškovič S in sod, Strokovna izhodišča za smernice za obravnavo bolnika s KOPB. Zdrav Vestn 2002 ; 71 :697-702
- Šifrer F. Respiracijska insuficienca-zdravljenje s kisikom. V:Zbornik predavanj 1.Slovenski internistični kongres medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov z mednarodno udeležbo, 2002; 219-224
- Calverley AP. Drugs (including oxygen) in severe COPD. Eur Respir J 2008; 31: 1114 – 24.
- Prestor L. Akutni zapleti pri bolniku s trajnim zdravljenjem s kisikom na domu. V: Zbornik predavanj Urgentni pacient-strokovni izziv, Čatež 2008: 37-40

LITERATURA

- Bratkovič M. Zdravstvena nega bolnika s kroničnim popuščanjem dihanja pri KOPB. V:Šola za obstruktivne bolezni pljuč, Golnik KOPA; 2007:22-26
- Šifrer F. Zdravljenje s kisikom. V:Zbornik predavanj 4.Slovenski pulmološki in alergološki kongres 2008; 28-30
- Jakhel T. Kakovost življenja bolnikov s trajnim zdravljenjem s kisikom na domu. V: Klemenc D. Zbornik predavanj Medicinske sestre in babice – znanje je naša moč, 7. Kongres zdravstvene in babiške nege Slovenije, Ljubljana 2009 : Zbornica Zveza
- Šuškovič S. Ambulantna obravnava akutnega poslabšanja KOPB. V: Zbornik predavanj 4.Slovenski pulmološki in alergološki kongres 2008; 25-27
- Interna navodila Klinike Golnik - informacije bolnikom o trajnem zdravljenju s kisikom na domu

LITERATURA

- Bratkovic M. Vodenje bolnika s kronično obstruktivno pljučno boleznijo na trajnem zdravljenju s kisikom V: M. Košnik Zbornik predavanj Golniški simpozij 2009, Bled 2009; 64-65
- Holseder M. KOPB in trajno zdravljenje s kisikom na domu. V: Zbornik strokovnega seminarja 2010 Medicinske sestre zagotavljamo varnost in uvajamo novosti pri obravnavi pacientov s kroničnimi obolenji; Pomurje 2010; 52-56
- Ugovšek AK, Fležar M. Kako kisik pomaga pri boleznih pljuč. V: Zbornik predavanj Cistična fibroza Golnik 2009, Podčetrtek 2009; 52-54
- Kadivec S., Vegnuti M., Kako živijo bolniki s trajnim zdravljenjem s kisikom na domu. V: Zbornik predavanj 4.slovenski pnevmološki in alergološki kongres 2008, Portorož 2008;76-81

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care

Upgraded
Comprehensive
Patient
Care